

Agustín RUBIO VELA, *Epistolari de la València medieval*, col. «Biblioteca Manuel Sanchis Guarner», 11, València (Institut de Filologia Valenciana), 1985, xii + 460 ps., 14 × 20 cm, ISBN 84-600-4112-3. Amb un pròleg d'Antoni Ferrando Francés.

AGUSTÍN RUBIO, autor d'una extensa bibliografia de temàtica medieval referida especialment al País Valencià, ens ofereix ara un llibre que esdevé des del moment de la seva publicació una obra de consulta indispensable per als investigadors que des d'una perspectiva lingüística o sociològica s'ocupin de la València medieval.

L'esplèndid treball d'AGUSTÍN RUBIO inclou l'edició de cent quarantacinc cartes oficials redactades per manament dels jurats de la ciutat de València en el període 1311-1412, un encertat pròleg del professor Antoni Ferrando, que posa en relleu els aspectes més destacats del llibre, una extensa introducció amb valuoses informacions sobre el context històric de les cartes i l'estil de redacció, unes notes a les cartes i a la introducció inicial, un útil glossari que conté aproximadament set-centes formes d'interès filològic (algunes avancen les primeres datacions localitzades fins ara o no havien estat recollides als diccionaris històrics), un índex antroponímic, un índex toponímic i un índex de les cartes.

Es tracta, doncs, d'un llibre im-

portant, presentat d'una manera digna i rigorosa. Les cartes que s'hi reproduïxen, distribuïdes en cinc capítols en funció d'una organització temàtica (patriciat burgès i poder municipal; València, urbs cosmopolita i focus comercial; temps de crisi i terrors; moros, jueus i marginats; l'ordre social i els seus transgressors), tenen un interès indiscutible per al coneixement de la València coetània i de la llengua dels escrivans municipals encarregats de la redacció d'aquestes cartes oficials (i, com ens recorda l'autor, i això generalitza el valor d'aquestes cartes, «a l'Edat Mitjana, la línia que separa la correspondència privada del document administratiu (...) és ben difícil de marcar des d'una perspectiva formal: s'influeixen mútuament» (p. 39); matisem, però, que la correspondència administrativa presentava de vegades formulismes més rígids i una influència més gran de construccions llatines).

Així mateix, l'autor assaja una caracterització estilística (hauria enriquit encara més l'obra una anàlisi més aprofundida que tingués en compte altres aspectes lingüístics —tracta-

ments, falques sintàctiques, formes verbals, etc.) de les cartes editades. En destaca la preocupació per la claredat i l'evolució que comportà l'arribada de Bartomeu de Vilalba a l'escripció municipal, per la seva voluntat d'assolir, superant la qualitat dels textos anteriors, una prosa epistolar —a més de clara— pulcra i elegant, i emmarca aquesta prosa oficial valenciana en el conjunt de la llengua cancelleresca medieval, esdevinguda «una llengua acadèmica, la difusió de la qual i l'acceptació per tot el domini

lingüístic es degué al fet de ser la llengua dels documents reials» (p. 45).

Saludem doncs amb satisfacció l'edició d'aquesta preciosa font de coneixement del llenguatge administratiu català medieval, amb la convicció que constitueix una aportació seriosa i important a la història de la llengua (destaquem-ne també les referències al nom de la llengua —per exemple a la carta 110—) i al coneixement de la societat valenciana medieval.

CARLES DUARTE

COL·LECCIÓ *Textos i documents*, Fundació Noguera.

COL·LECCIÓ *Textos jurídics catalans*, Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Unes iniciatives lloables

Dues institucions, l'una privada, l'altra pública, han emprès no fa gaire la publicació d'obres d'interès històric, jurídic i lingüístic, principalment.

Col·lecció «Textos i Documents» (Fundació Noguera) ¹

La Fundació Noguera, mitjançant la col·lecció «Textos i Documents»² ha

posat a l'abast del públic obres d'una importància i interès considerables i que van des de la publicació de textos en edició crítica com el *Llibre del Consolat de Mar* i l'edició d'un text que tradicionalment ha estat considerat conflictiu, com és el cas dels *Usatges de Barcelona*, fins a estudis d'institucions d'un determinat període, com *La successió testada a la Catalunya altomedieval*,³ passant per l'edició de materials inèdits d'arxiu com *El car-*

1. Nascuda amb la finalitat principal —però no exclusiva— d'editar tota la documentació relacionada amb l'art de la notaria, incloent-hi també els textos que havien d'utilitzar els notaris.

2. Publica també la sèrie «Inventaris d'Arxius Notarials de Catalunya», de la qual han aparegut els *Catàlegs de l'Arxiu Notarial de Vilafranca del Penedès* per A. JORDÀ, Barcelona, 1983; dels *Protocols notarials de Lleida* per Ll. CASES, Barcelona, 1983; de *l'Arxiu Notarial de Tremp* per Ll. CASES, Barcelona, 1983; de *Protocols de Puigcerdà* per S. BOSOM i S. GALCERAN, Barcelona, 1983; de *l'Arxiu Notarial de Terrassa* per P. PUIG i J. SANLEHÍ, Barcelona, 1984; de *l'Arxiu Notarial de Sabadell* per J. MOLINERO, Barcelona, 1984; i dels *Protocols Notarials dels Arxius de Solsona* per R. PLANES, Barcelona, 1985.

Continuaran aquesta col·lecció els volums corresponents a Balaguer, Cervera, Figueres, Montblanc, Reus, Solsona, Tarragona i Valls.

3. Barcelona, 1984, per Antoni M. UDINA i ABELLÓ. Edició de la seva tesi doctoral